

Muzeji, čuvari materijalnog i nematerijalnog kulturnog nasleđa, nezamenjiv deo sećanja na prošlost i tradiciju, aktivni su kreatori kulturne ponude, i sa aspekta turista koji dolaze iz drugih mesta, država, i iz ugla dacionog stanovništva. Turistička ponuda bez pratećih kulturnih sadržaja ne može zadovoljiti kompleksne potrebe savremenog turiste, a muzeji su jedan od najatraktivnijih turističkih destinacija, bilo da se radi o primarnom ili sekundarnom cilju posete, na kojima se turisti na očigledan i brz način upoznaju sa kulturom, istorijom mesta, njegovim etno - folklornim vrednostima, materijalnim i duhovnim nasleđem.

Između rodne kuće Slobodana Danka Popovića (1928 - 2009) tvorca kultnog romana „Knjiga o Milutinu“ iz 1885. podno Bukulje, i Bukovičke crkve Svetog Arhanđela Gavrila, podignuta je 1981. namenska građevina u kojoj je smešten Narodni muzej Aranđelovac. Stalna postavka Narodnog muzeja u Aranđelovcu prezentuje istoriju grada od njegovog osnivanja, o čemu svedoči kopija Ukaza kneza Miloša Obrenovića iz 1859. kojim varošici, formiranoj od dela sela Bukovika i dela sela Vrbice, daje ime Aranđelovac, po crkvi Sv. Arhanđela koju je u Aranđelovcu podigao. Ova ustanova zaštite sadrži šest zbirk: iz paleontologije, arheologije, etnologije, istorije, istorije umetnosti i numizmatike. U okviru Muzeja radi i Odeljenje za konzervaciju i restauraciju. U sklopu Muzeja nalaze se Služba dokumentacije, biblioteka i Pedagoška služba sa težištem na edukativnom radu sa decom školskog uzrasta i organizaciji radionica za odrasle, na predavanjima, promocijama muzejskih izdanja, kao rezultatu bogate izdavačke delatnosti u okviru Muzeja.

Muzej u Aranđelovcu je upravitelj Zaštićenog područja „Pećina Risovača“, značajnog arheološkog nalazišta iz paleolita, kulturnog dobra od velikog značaja i spomenikom prirode I kategorije, kao i Znamenitog mesta Orašac, Kosturnice i Etno domaćinstva „Okućnica Ilike Miloševića“.

Domaćini kažu da poseta stalnoj postavci „Milenijumi“, daje mogućnost da se „složi slika života na prostoru centralne Šumadije od osvita ljudskog roda do današnjih dana“, a da autentični skelet pećinskog medveda, sklopljen od kostiju više jedinki, najzastupljenije životinjske vrste pećine Risovače, kao i fosilni ostaci drugih životinja, dočaravaju sliku životinjskog carstva, koje su krajem ledenog doba živele na stepama u okolini Risovače u vremenu od 50 - 35000 godina. Ovi divovi, poput mužjaka pećinskog medveda visine do 3.5m i težine 1.000 kilograma, kao i mamuta, bizona, stepskog nosoroga, džinovskog jelena, sa rasponom rogova od 4.5 m, bili su biljojedi, koji su nestali verovatno zbog snažnog zahlađenja, nastalog u poslednjem delu ledenog doba kada je i biljni svet bio ugrožen. Alatke od kamena i kosti pronađene u pećini koje su dokaz njihovog prisustva na tom mestu nalaze se u zbirkama Narodnog muzeja u Kragujevcu, jer 50-tih godina prošlog veka, kada su počela istraživanja

pećine, Aranđelovac nije imao muzej pa su ti nalazi završili u kragujevačkom muzeju, kao ustanovi zaštite nadležnoj za ovaj prostor.

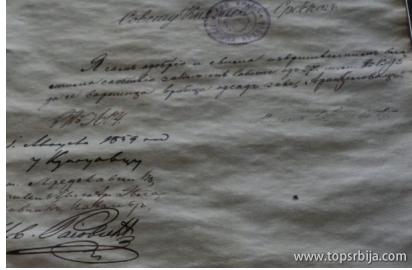
Odeljenje posvećeno nalazima iz neolita, na našim prostorima počinje pre oko 7000 godina, a noseća kultura bila je grnčarska. U neolitu se dešavaju značajne promene u životu ljudi, koje se zbirno nazivaju neolitskom revolucijom. Jedna od najvećih civilizacijskih tekovina iz tog vremena jeste početak obradivanja zemlje i pripitomljavanje životinja što je omogućilo prelazak na sedelački način života i podizanje naselja, pojavu tkačkog i grnčarskog zanata. Najveće naselje vinčanske kulture na ovim prostorima je nalazište Dizaljka delom u selu Lipovcu, opština Topola i delom u selu Brezovac, opština Aranđelovac, oba u nadležnosti Muzeja.

Bogati nalazi na lokalitetu Veliki i Mali Venčac, rimske nekropole i rimskog utvrđenog naselja, vremenski korespondiraju. Sa ovoih lokaliteta u Muzeju se nalaze delovi nakita, nadgrobni spomenici sa uklesanim natpisima i ornamentikom i jednostavni, bez ukrasa, stubovi, čak i neoštećena staklena čaša, te mermerni lav (slučajni nalaz) pronađen ugrađen u zidu stare crkve u Goroviču, Kragujevac, zahvaljujući čemu je sačuvana.

Istorija ratovanja XIX i XX veka ilustrovana je oružjem i vojnom opremom. Etnološki deo Muzeja posetioce upoznaje sa tradicionalnom, više seoskom nego gradskom kulturom ovoga kraja, ispričanom kroz pokućstvo, nošnje, zanate, poput kovačkog, abadžijskog, terzijskog, čurčijskog..., od kojih je poslednji u Aranđelovcu opstao opančarski, u najstarijoj kući u Aranđelovcu - „kući sa erkerom“, na Glavnoj ulici, sa koje su doskora visili opanci, ali sada ni njih više nema.

Ovakvi prostori su dragoceni čuvari sećanja na događaje, navike i običaje ljudi jednog kraja. Ti i takvi zapisi prošlosti osnova su za izgradnju budućnosti, kako tog kraja, tako i zemlje kojoj pripadaju, potvrđujući staro pravilo da je narod bez prošlosti, narod bez budućnosti.

www.topsrbija.com